

Mødet den 23. August 1917.

Fraværende: Mikael Johansen og Salling,

1. (J. Nr. 306—1917). Skrivelse af 9. Aug. 1917 fra Indenrigsministeriet angaaende det indsendte Udkast til **nyt Regulativ for Aarhus Kommunes Hospitaler**, saalydende:

»I det med Amtets Skrivelse af 28. November f. A. modtagne Andragende har Aarhus Byraad anholdt om, at der maa blive meddelt Stadfæstelse paa det hoslagt tilbagefølgende Udkast til nyt Regulativ for Aarhus Kommunes Hospitaler.

I denne Anledning skulde man efter stedfunden Brevveksling med Justitsministeriet og Sygekasseinspektøren til Efterretning og videre Bekendtgørelse tjenstlig melde, at den ansøgte Stadfæstelse vil blive meddelt som gældende fra 1. Juli d. A., naar der i Udkastet foretages følgende Ændringer;

ad § 3, 9. Stk. (Rettelse 1 ad Side 3) Hertil bør føjes en Bestemmelse om, at saavel Justitsministeriet som Sundhedsstyrelsen har Adgang til at faa Journalerne udlaant.

ad § 10 Stykke V (Rettelse 3 ad Side 9) Sidste Punktum bør affattes saaledes: »For Patienter, som indlægges i Henhold til § 5 i Lov om

Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse af 1. April 1912, erlægges samme Betaling.» ad § 10, 7. sidste Stk. (Tilføjelse 2 ad Side 10). Efter Ordene »§ 28« bør sættes Komma, hvorpaa der bør fortsættes; »og kun halv Betaling ved Patienter, som er indlagt i Henhold til Lov Nr. 144 af 10. Maj 1915 § 14.«

ad § 10, 4. sidste Stk. (Rettelse 4 ad Side 10); »§ 35« bør rettes til »34«.

ad § 14 (Tilføelse 4 ad Side 13); Ordene »saa-vel Indenrigsministeriet som Justitsministeriet« bør rettes til »vedkommende Ministerium (Indenrigs- eller Justitsministeriet).»

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 279—1917). Skrivelse af 15. Aug. 1917 fra Indenrigsministeriet med Samtykke til, at der iværksættes **Tilslutning mellem Aarhus Elektricitetsværks Ledningsnet og Andelsselskabet Aarhus-Randers-Kaløvigegnens Elektricitetsforsynings Ledningsnet** til Forsyning af Andelsselskabets ca. 2400 Andelshavere med elektrisk Strøm.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 170—1917). Skrivelse af 26. Juli 1917 fra Indenrigsministeriet med Samtykke til, at **Udgiften til Ombygningen af Observatoriets Direktørbolig** maa afholdes af Laan.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 300—1917). Skrivelse af 4. Aug. 1917 fra Justitsministeriet angaaende **Byraadets Forespørgsel om vederlagsfri Behandling paa Marselisborg Hospital af Børn, lidende af visse Sygdomme, fra Kommunens Optagelseshjem og Fatiggaardens Sygeafdeling**, saalydende:

»I det med Amtets Skrivelse af 6. Marts d. A. hertil indsendte Andragende har Byraadet for Aarhus Købstad forespurgt, om Justitsmini-

steriet i Henhold til § 28ⁿ i Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse af 10. Maj 1915 vil give sit Samtykke til, at der udfærdiges Regulativ, hvorefter Børn paa Kommunens Optagelseshjem og Fattiggaardens Sygeafdeling kan indlægges til vederlagsfri Behandling paa Marselisborg Hospital, naar de lide af Kighoste, Mæslinger, Angina og Saar paa Hoved og Krop.

Foranlediget heraf skal man efter over Sagen at have indhentet en Erklæring fra Sundhedsstyrelsen udtale, at da der i de i nævnte Lovs § 28ⁿ ommeldte Regulativer, hvorved andre Sygdomme end de i Loven omhandlede gøres til Genstand for vederlagsfri Behandling, ikke vil kunne optages Bestemmelser om, at Adgangen til vederlagsfri Behandling er betinget af Bopæl indenfor et bestemt Distrikt eller lignende, jfr. Justitsministeriets Cirkulære Nr. 149 af 11. September 1915, vil et Regulativ som det ommeldte i k k e kunne ventes stadfæstet.«

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 315—1917) Bekendtgørelse af 20. Aug. 1917 fra Cementnævnet angaaende **Udlevering af Cement.**

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 298—1917). Cirkulære af 8. Aug. 1917 fra Skattedepartementet vedrørende **Vurderingsmændenes Honorar i Henhold til Ejendoms-skyldloven**, saalydende:

»Efter at det ved Lov Nr. 321 af 22. December 1915 § 3 er bleven bestemt, at der i Perioden mellem to almindelige Vurderinger til Ejendomsskyld kun finder Omvurdering Sted, efter Begæring enten af Kommunalbestyrelsen eller vedkommende Ejer, medens der iøvrigt

kun skal foretages Fordeling af Ejendomsskylden overensstemmende med Reglerne i Lovens § 8, vil det være nødvendigt, at der træffes nærmere Bestemmelse om, hvilket Honorar der skal tillægges Vurderingsmændene for disse Fordelinger. Man gaar herved ud fra, at det med Fordelingerne forbundne Arbejde, for saa vidt det overhovedet vil udkræve Medvirkning af Vurderingsmændene, som Regel vil være af mindre Omfang end det, der udkræves ved egentlige Omvurderinger, og det synes derfor rimeligt, at Honoraret ogsaa maa ansættes til et noget ringere Beløb end de nugældende Honorarer for Omvurderinger.

Idet man derfor anmoder Kommunalbestyrelsen om paa samme Maade som hidtil en Gang aarlig men fremtidig i hvert Aars Oktober-November Maaneder, første Gang i Oktober-November Maaned d. A. for første og andet Halvaar 1917, at fremsende en Redegørelse fra vedkommende Vurderingsformænd over Vurderingsmændenes Arbejde med de ommeldte Fordelinger, derunder Antallet af Ejendomme, for hvilke der har fundet Fordeling Sted, skal man samtidig udbede sig en Indstilling fra Kommunalbestyrelsen om, til hvilket Beløb Honoraret passende kan ansættes for hver Vurderingsmand.

Det tilføjes, at Finansministeren har bestemt, at Honoraret til hver Vurderingsmand ikke kan overstige 2 Kr. for hver Ejendom, der har været Genstand for Udstykning og deraf følgende Fordeling.«

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 114—1917). Skrivelse af 20. Juli 1917 fra Undervisningsministeriet angaaende det indsendte

Udkast til Instruks for Rektor ved Marselisborg Skole, saalydende:

»Ved hoslagt at tilbagesende det med Skoledirektionens Erklæring af 20. f. M. hertil indsendte Forslag til Instruks for Rektor ved Marselisborg Skole skal man tjenstlig meddele til behagelig Efterretning og videre Bekendtgørelse, at man approberer Forslaget, dog med følgende Ændringer:

Ordet »Overtilsynet« i § 1 rettes til »Tilsynet«.
§ 3, 2. Punktum udgaar, og i Stedet for indsættes følgende: »Bortvisning fra Skolen kan kun ske med Skolekommissionens Samtykke«.

I § 4, 2. Linie indsættes efter »berettiget« Ordene »og forpligtet«.

Ordet »ved« i § 5, 1. Linie erstattes med »i god Tid før«.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 91—1917). Meddelelse fra Skoledirektionen om, at cand. mag. A. J. P. Jørgensen, Lærer Poul Larsen, mag. art. T. Juul Brask, cand. mag. P. B. Krarup og cand. mag. Karen Oline Christensen har faaet **fast Ansættelse som Lærere ved Marselisborg Skole** fra 1. August 1917 at regne.

Toges til Efterretning.

9. (J. Nr. 92—1917). Undervisningsministeriets Godkendelse af Oprettelsen af **3 ny Lærer- og 3 ny Lærerindeembeder** ved Kommunens Skolevæsen.

Toges til Efterretning.

10. (J. Nr. 23⁴—1917). Beretning om **Hjælpekassens Virksomhed** i 1916—17.

Toges til Efterretning.

11. (J. Nr. 23⁶—1917). Beretning om **Understøttelsen til Børn af Enker** i Henhold til Lov Nr. 124 af 29. April 1913.

Toges til Efterretning.

12. (J. Nr. 268—1917). Regnskab over Udgiften ved **Opførelsen af Borgerskolen i Samsøgade.**

Toges til Efterretning.

13. (J. Nr. 23⁵—1917). Fortegnelse over **anmeldte Byggeforetagender og udstedte Byggeattester** m. v. i 1916—17.

Toges til Efterretning.

14. (J. Nr. 232 og 233—1917). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om **Afskrivning af uerholdelige Restancer med Gas- og Elektricitetsafgift** m. v.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 155—1917). Skrivelse fra Skattekontoret vedrørende **Tillægsskatten for 1916—17**, saalydende:

»Ifølge Oplysning fra Kommunebogholderen i Skrivelse til Byraadet af 31. Juli d. A. vil det Beløb, der for Aaret 1916—17 skal dækkes med Tillægsskat, ialt udgøre 292960 Kr. 72 Øre.

Heraf dækker Aktieselskaber og andre skattepligtige Selskaber med 1 % af disses skattepligtige Indtægt.. 173102.32
25 % af Formueskatten udgør..... 25561.14
Resten 94297.26
fordeles paa personlig Kommuneskat, Erhvervsskat og kommunal Ejendomsskyld som en procentvis lige stor Forhøjelse af de nævnte Skatter saaledes:

Personlig Skat til Opholdskommunen	85673.24
Erhvervsskat	4461.37
Kommunal Ejendomsskyld.....	4162.65

I Henhold til den af Byraadet vedtagne og af Indenrigsministeriet approberede Skattegrænse for den personlige Kommuneskat og Erhvervsskatten skal Beløbet for disse Skattearters Vedkommende dækkes af de Skatteydere, der for

nævnte Aar har været ansat i Skat til Kommunen af en Skatteindtægt paa 6000 Kr. og derover.

Den Procent, hvormed Skatten herefter vil være at udskrive, bliver da

for Yderne af personlig Skat til Aarhus

som Opholdskommune..... $\frac{8}{10}$ 0/0,

for Erhvervsskatteyderne..... $\frac{2}{10}$ 0/0.

Beløbet, som falder paa kommunal Ejendomsskyld, fordeles ved Kæmnerens Foranstaltning.*

Godkendtes.

16. (J. Nr. 264—1917). Indstilling fra Kirkegaardsbestyrelsen om **Indretning af et Kontor for Overgraveren** i Forbindelse med Kapellet paa Nordre Kirkegaard (Se Side 136) — 2. Behandling.

Formanden skulde ganske henstille, om Udgiften skulde afholdes af Laan eller paa det aarlige Budget.

Jakob Jensen foreslog at afholde Udgiften paa indeværende Aars Budget.

Indstillingen vedtoges saaledes, at Udgiften afholdes paa indeværende Aars Budget under uforudsete Udgifter.

17. (J. Nr. 317—1917). Indstilling fra Kirkegaardsbestyrelsen om **Opførelse af et Krematorium paa Nordre Kirkegaard**.

Formanden udtalte, at i hvert Fald Raadets ældre Medlemmer vilde erindre, at Tanken om Opførelse af et Krematorium tidligere havde været fremme. Først tænkte man sig Krematoriet opført paa den projekterede ny Kirkegaard paa Marselisborg Mark, senere paa den gamle Kirkegaard ved Frederiksballe. Efter de den Gang udarbejdede Planer, hvorefter Begravelseshøjtideligheden skulde foregaa i selve Krematoriet, vilde

dette komme til at koste 75000 Kr. Da den ny Kirkegaard paa Marselisborg blev opgivet, gik Krematoriet ogsaa ud af Sagaen i nogle Aar, indtil Tanken om at opføre et Krematorium paa Nordre Kirkegaard i Forbindelse med Kapellet opstod, og i flere Aar var der opført 25000 Kr. paa Budgettet i dette Øjemed. Tanken om at sætte Krematoriet i Forbindelse med Kapellet vandt imidlertid ikke Bifald hos Kultusministeriet, og man gik saa over til en Ordning, hvorefter Krematoriet kom til at ligge lidt fra Kapellet. Der forelaa nu Tegninger og Overslag til et Krematorium efter denne Tanke, og Kirkegaardsbestyrelsen indstillede, at der nu blev taget fat paa Opførelsen i Henhold hertil. Overslaget lød paa 34000 Kr. foruden Ovnene, som antagelig vilde koste 12—13000 Kr., saaledes at den samlede Udgift vilde blive 46—47000 Kr. Det var selvfølgelig vanskeligt i Øjeblikket at sige noget om, hvormeget Krematoriet vilde blive benyttet. Af de forskellige Beretninger, der forelaa om Ligbrænding andre Steder, fremgik det, at Bevægelsen var i Stigning, men at Tallet paa Ligbrændinger dog i Forhold til Dødsfaldenes Antal var ret stillestaaende. Dog mentes det, at Ligbrændingernes Antal vilde tiltage særlig i Jylland, naar der blev anlagt Krematorier i denne Landsdel. Det var Meningen, at Krematoriets Drift skulde dækkes ved Brændingerne, men til Forrentning og Amortisation af Anlægskapitalen vilde der næppe blive noget, før en stærkere Benyttelse blev almindelig end den, der i Øjeblikket kunde paaregnes. Det maatte imidlertid erindres, at man stadig stod overfor Spørgsmaalet om Anlæg af en ny Kirkegaard, og at Opførelsen af et Krematorium forhaabentlig kunde udskyde dette Anlæg noget.

N. J o h. L a u r s e n havde, naar Krematorie-
sagen tidligere havde været paa Bane, haft Be-
tænkeligheder, dog nærmest af økonomisk Art. Det
oprindelige Projekt havde jo nemlig krævet et
ikke saa lidt større Beløb, end der nu var Tale
om. At der en Overgang havde været et endnu
billigere Projekt skyldtes, at det vilde være billi-
gere at bygge i Forbindelse med Kapellet end at
opføre et selvstændigt Krematorium. Tanken
havde den Gang ikke fundet Tilslutning hos Mi-
nisteriet, men muligvis var den samme Modstand
ikke tilstede mere. Maaske havde det ogsaa sine
gode Sider, at Kapel og Krematorium blev skilt.
Hvorvidt Krematoriet vilde kunne betale sig, kunde
der selvfølgelig ikke siges noget om, men med
Henblik paa Ligbrændingen i København saa det
jo ikke meget lovende ud. Dog kunde det meget
vel tænkes, at et Krematorium i Aarhus vilde be-
virke, at en Del flere vilde bestemme sig for Lig-
brænding, navnlig fordi Udgifterne vilde blive
mindre end nu, da Ligbrænding kun kunde fore-
gaa i København. Som Sagen laa, kunde Taleren
tilraade og stemme for Krematoriets Opførelse.
Den Side af Byraadet, der havde interesseret sig
for at faa et Krematorium, vilde vel ogsaa nu in-
teressere sig for, at det blev benyttet. Nogen
stærk Benyttelse blev der dog næppe foreløbig
Tale om, da det ikke var saa helt let at bryde med
en tusindaarig Skik.

B r ø n d u m kunde slutte sig til Indstillingen
ud fra den Betragtning, at Krematoriets Opførelse
vilde give en Del Arbejde, dels Jord- og dels
Byggearbejde. Det maatte i det hele taget være
magtpaaliggende at sætte Arbejder i Gang, hvor
det var muligt. Selv om Tiden maaske ellers ikke
var inde til at bygge et Krematorium, hvad Lig-

brændingernes ringe Antal jo tydede paa, vilde det derfor være meget forsvarligt nu at paabegynde Arbejdet. Iøvrigt vilde det, at der fandtes et Krematorium her, sikkert være en Spore for Folk til at tænke over, hvilken Maade de vilde begraves paa. Dette tænkte den store Part slet ikke paa nu, og derfor gik det stadig paa den gamle Manner. Ligeledes kunde man vel ogsaa regne med, at Præsternes Modstand mod Ligbrænding vilde svinde, naar Sagen var rykket nærmere. Hvad Sagens økonomiske Side angik, maatte det erindres, at man, hvis man ikke fik et Krematorium, og dette blev benyttet i udstrakt Grad, snart maatte anlægge en ny Kirkegaard.

Simon sen bemærkede, at Spørgsmaalet om et Krematorium havde staaet paa Dagsordenen i de sidste 20 Aar og paa Budgettet i mindst 10 Aar. Sagen havde altsaa ofte været drøftet, og da Taleren ikke havde været den, der havde sagt mindst om den, skulde han i Dag kun bringe Kirkegaardsbestyrelsen en Tak, fordi den havde fremmet Sagen saaledes, at den nu syntes at blive til Virkelighed. Det havde mindre Betydning, om man gik med for at skaffe Arbejde eller af andre Grunde, Hovedsagen var, at man fik et Krematorium, da Ligbrænding sikkert vilde blive den Form for Tilintetgørelse, der vilde blive almindeligst i Fremtiden. Taleren skulde for sit Vedkommende med Glæde følge Hr. N. Joh. Laursens Opfordring til at arbejde for Ligbrænding. Dersom Krematoriet nu blev opført, vilde det sikkert ikke være for sent til at hindre Anlægget af en ny Kirkegaard. Taleren anbefalede Indstillingen og takkede Hr. Hr. N. Joh. Laursen for hans uforbeholdne Anbefaling af denne tidligere saa omstridte Sag.

N. J o h. L a u r s e n vilde advare imod at tro, at Anlæget af en ny Kirkegaard kunde udskydes i overmaade lang Tid, selv om Krematoriet maa-ske nok vilde bevirke, at Anlæget kunde forhales i en Aarrække.

F o r m a n d e n gjorde opmærksom paa, at Indstillingen afveg noget fra det almindelige, idet den gik ud paa at give Kirkegaardsbestyrelsen et vist Spillerum med Hensyn til Tidspunktet for Opførelsen. Dette var navnlig sket af Hensyn til Ovnen, som for Tiden var baade vanskelig og dyr at anskaffe. De øvrige Arbejder vilde derimod antagelig blive fremmet nogenlunde hurtigt.

Indstillingen overgik til 2. Behandling og hen-vistes til Budgetudvalget.

18. (J. Nr. 203—1917). Fra Bestyrelsen for **Arbejdernes Byggeforening** forelaa følgende Andragende om Af- og Tilgang i Kommunens Pant:

»For at kunne give Besidderne af Byggeforeningens Huse Nr. 15 ved Østboulevarden Matr. Nr. 1126 n, 1126 y og 1408 f og Nr. 17 ved Østboulevarden Matr. Nr. 1126 m, 1126 z og 1408 e Skøde tillader Bestyrelsen sig ærbødigt at andrage om, at disse Ejendomme maa udgaa af det ved Skadesløsbrev af 11. Juni 1898 givne Pant i Anledning af Kommunens Garanti for Foreningens Laan af 1898 i Statskassen.

I Stedet for disse Huse tilbyder Foreningen at give Kommunen Pant i Hus Nr. 11 d Matr. Nr. 1126 t og 1408 l og Hus Nr. 11 e Matr. Nr. 1126 u og 1408 m begge beliggende ved Østboulevarden, og hvis Anskaffelsespris er Kr. 37600.00.

Saaframt det ærede Byraad giver Samtykke til denne Af- og Tilgang i Pantet, vil dette her-efter udgøre;

a. 3 Stk. Obligationer med 1. Prioritet i Ejendommene Nr. 17, 23 og 33 Fredericiagade til samlet Beløb	Kr. 9500.00
b. 3 Stk. Obligationer med 1. Prioritet i Ejendommene Nr. 81, 83 og 85 paa Skovvejen til samlet Beløb	» 9000.00
c. Ejendommene Nr. 11 d og 11 e ved Østboulevarden, hvis Anskaffelsespris er	» 37600.00
tilsammen Kr. 56100.00	

Den omhandlede Gæld til Statskassen er i Juni Termin d. A. nedbragt til Kr. 37335.72.«

Fra Kæmneren forelaa følgende Erklæring.

»For Kommunens i 1898 paatagne Garanti-forpligtelse for Byggeforeningens Laan i Statskassen, oprindelig 50000 Kr., men ved aarlige Afdrag nedbragt til 37769 Kr. 20 Øre i December Termin 1916, er der for Tiden ved Skadeløsbrev stillet Kommunen Sikkerhed i 6 Stk. Obligationer for 1. Prioritetslaan i Ejendomme, Foreningen har afhændet, til ialt 18,500 Kr., og i to Foreningen tilhørende Bygninger (Østboulevard Nr. 15 og 17), hvis Anskaffelsessum staar anført til 25000 Kr., tilsammen 43500 Kr.

Foreningen ønsker nu, at Byraadet vil frafalde Sikkerheden i de pantsatte 2 Ejendomme til Værdi 25000 Kr. mod at faa nyt Pant i to af Foreningen i Fjor opførte Bygninger, ligeledes ved Østboulevarden (Nr. 11 d og 11 e), der ansættes til en Anskaffelsesværdi af 37600 Kr., hvorved Kommunen som Sikkerhed for Garantien for 37335 Kr. 72 Øre, hvortil Gælden til Statskassen efter det anførte siges at udgøre nu, efter at Afdraget pr. afvigte Juni Termin

er betalt, faar Pant for 56100 Kr. Ejendoms-skyldværdien for de nye Bygninger er i December Maaned 1916 sat til 40000 Kr.

Da Kommunen faar større Sikkerhed ved den anførte Omskiftning, kan der formentlig ikke være noget til Hinder for, at det ansøgte bevilges.

Der skal saa af Foreningen gives Pant i de nye Ejendomme, Østboulevarden Nr. 11 d og 11 e, hvorefter den ønskede Relaxation af Ejendommene Østboulevarden Nr. 15 og 17 kan ske. Skadesløsbrevet beror her i Kæmnerkassen.«

Endelig forelaa fra Kasseudvalget Indstilling om, at Andragendet bevilges.

Indstillingen vedtoges.

19. (J. Nr. 104—1917). Indstilling fra Skoleudvalget om Approbation paa **Hovedplaner til den ny Borgerskole ved Læssøesgade.**

J a k o b J e n s e n forelagde Planerne med Bemærkning om, at disse var i Overensstemmelse med de af Byraadet tidligere tiltraadte Skizzeplaner, dog at Situationsplanen var ændret noget paa Grund af den Forlægning af Ringgade, som var sket efter Henstilling af Statsbanerne. Ændringen bevirkede imidlertid, at Skolen kom til at ligge nok saa kønt og godt paa Karreen. Som anført, da Skizzeplanerne forelaa, var det Meningen, at man i Aar kun gik i Gang med Opførelsen af Kælderetagen. Udvalget anmodede nu om Approbation paa Tegningerne.

Indstillingen vedtoges.

20. (J. Nr. 165—1917). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om Afholdelse af **Konkurrence for Ordning af Bispetorvet med omliggende Gader.**

Møller udtalte, at da Byraadet havde bragt betydelige Ofre for at faa Bispetorvet frigjort, havde Udvalget anset det for Byraadets Mening, at Forholdene ved Torvet skulde ordnes saa smukt som muligt. For at naa det smukkeste Resultat, mente Udvalget det heldigt at udskrive en Konkurrence blandt Landets sagkyndige paa dette Omraade, ligesom det ogsaa fandt det bedst, at Konkurrencen kom til at omfatte ikke alene Bispetorvet, men ogsaa de omliggende Gader og Torve, selv om naturligvis hele Planen ikke kunde komme til Udførelse med det samme. Udvalget havde tænkt sig, at der skulde udsættes 3 Præmier, en paa 1200 Kr., en paa 900 Kr. og en paa 600 Kr. Disse Præmier var vel ikke store, men da Sagen jo var landskendt, kunde det nok tænkes, at adskillige vilde deltage i Konkurrencen blot for at faa deres Navn knyttet til Foretagendet. Kunde Byraadet tiltræde Tanken, ønskede Udvalget Bemyndigelse til at anmode Professor Hack Kampmann og Havearkitekt Erstad Jørgensen om at bistaa Udvalget ved Udarbejdelsen af Konkurrenceprogrammet og ved Bedømmelsen af de Projekter, som maatte indgaa. Skulde imidlertid en eller begge de nævnte Herrer selv ønske at deltage i Konkurrencen, vilde Udvalget gerne have Lov til at anmode andre sagkyndige om Bistand.

Olesen glædede sig over, at Udvalget havde fremsat det foreliggende Forslag, og anbefalede at give Udvalget den ønskede Bemyndigelse. Naar saavel Kommunen som private havde bragt saa store Ofre, burde der gøres det mest mulige for at faa saa god og smuk en Ordning, som det lod sig gøre.

Indstillingen vedtoges.

21. (J. Nr. 112—1917). Indstilling fra Dyrtidsudvalget om **Indkøb og Nedsaltning af Svin.**

Formanden oplyste, at Indenrigsministeren havde tilstillet samtlige Kommunalbestyrelser en kraftig Opfordring til at foretage Nedsaltning af Flæsk til Brug for Befolkningen i den kommende Vinter, og at Dyrtidsudvalget indstillede at indkøbe og nedsalte mindst 3000 Svin. I Øjeblikket kunde Sagen ikke helt overses, da man ikke vidste fuld Besked med hverken Kvaliteten eller Kvantiteten af de Svin, der kunde faas, og det maatte derfor være en Forudsætning, at der skulde forhandles med Udvalget for de eksportberettigede Slagterier. Dersom Byraadet tiltraadte Forslaget, skulde Taleren snarest søge en saadan Forhandling optaget og skulde saa senere meddele Byraadet, hvorledes Sagen stillede sig.

Brøndum vilde bede Udvalget fremme Sagen af al Magt, da Svineholdet allerede var blevet stærkt indskrænket, og Svinene ikke mere var Fedesvin i almindelig Forstand.

Formanden havde i Sinde at rejse til København allerede i Aften og søge Forhandling med Slagteriernes Udvalg i Morgen.

N. Joh. Laursen var klar over, at de af Hr. Brøndum paapegede Vanskeligheder var tilstede, men troede det dog godt nok, at man ikke tidligere havde taget fat paa Sagen, fordi Foraars- og Sommermaanederne ikke var heldige til Nedsaltning. Selv om der nu blev forskellige Vanskeligheder, vilde man dog sikkert opnaa at faa et værdifuldt Produkt.

Brøndum havde ikke tænkt paa, at man skulde have slagtet i Foraaret, men kun, at man noget tidligere skulde have sikret sig et større Antal Svin. Iøvrigt var det underligt, at Rege-

ringen ikke havde paabudt, at hver Ejendom skulde holde et vist Antal Svin.

Indstillingen vedtoges.

22. (J. Nr. 324—1917). Andragende fra Hjælpekassens Bestyrelse om Bevilling af 500 Kr. til **Repræsentationsudgifter ved Foreningen af Hjælpekassers Delegeretmøde** i Aarhus den 14. og 15. September 1917.

Bevilgedes.

23. (J. Nr. 280—1917). Andragende fra **Skanderborg Børnehjem** om Tilskud.

100 Kr. bevilgedes.

24. (J. Nr. 141—1917). Meddelelse fra Forsørgelsesudvalgene angaaende et Andragende fra Foreningen af danske lægeautoriserede Massører og Sygegymnaster om Forhøjelse af **Kommunens Takster for Massagebehandling**.

K j e l d S ø r e n s e n meddelte, at Andragendet, som var indgaaet til Byraadet for ca. 3 Maaneder siden, var blevet henvist til Forsørgelsesudvalgene, altsaa Fattigudvalget og Alderdomsudvalget, og at disse havde haft forskellige Forhandlinger med Foreningens Repræsentanter. Betalingen var nu 65 Øre for alderdomsunderstøttede og 50 Øre for fattigunderstøttede. Da der endnu ikke var kommet noget Resultat ud af Forhandlingerne, havde Forsørgelsesudvalgene anset det for rettest at meddele Byraadet, at man havde tilbudt at yde enten samme Betaling, som ydes at Sygekasserne (60 Øre for hver Behandling paa Massørens Bopæl og 70 Øre i Patientens Hjem ÷ 10 % Rabat) — dog uden Rabat og saaledes, at Kommunens Betaling følger Sygekassernes i Tilfælde af Forhøjelse, eller en Betaling af 70 Øre for Behandling paa Massørens Bopæl og 80 Øre i Patientens Hjem og saaledes, at Overenskomsten er gældende i 5 Aar.

De af Forsørgelsesudvalgene gjorde Tilbud godkendtes.

25. (J. Nr. 81—1917). Andragende fra Foreningen »Arbejde adler« om at faa overladt **Jord til Kartoffeldyrkning** og Bevilling af et Tilskud paa 500 Kr. hertil.

Møller oplyste, at Foreningen anmodede om atter til næste Aar at faa overladt gratis det Areal ved Pontoppidansgade, som den havde til Benyttelse i Aar, og desuden 3 Tdr. Land Nord og Vest for Byen samt et Tilskud paa 500 Kr. Markudvalget mente ikke, at det kunde undvære noget Areal Nord og Vest for Byen, og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kunde ikke anbefale, at der blev ydet noget Tilskud, hvorimod det kunde indstille, at man atter i 1918 gratis overlod Foreningen Arealet ved Pontoppidansgade paa Vilkaar, at der ikke maatte opføres Lysthuse paa Arealet, og at der blev ydet Erstatning efter de almindelige Regler i Tilfælde af, at Kommunen maatte blive nødsaget til at inddrage Arealerne.

Indstillingen vedtoges.

26. (J. Nr. 272—1917). Andragende fra **Haveklubben »Møllevangen«** om Leje af en Jordlod Nord for den ny Vandbeholder.

P. Petersen meddelte, at Markudvalget var enigtiikke at anbefale Andragendet, dels fordi Klubbens Medlemmer allerede hver havde en Have, og dels fordi det paagældende Areal vistnok var det dyreste i hele Byen, og den nuværende Lejer saaledes skulde have en stor Erstatning, hvis Lejemaalet skulde ophøre nu. Udvalget havde tænkt at udlægge et andet Areal til Haver, men det vilde ikke gerne overlade det til en Forening, idet det, efterhaanden som andre Haver blev inddraget, helst vilde have noget at anvise til de tidligere

Haveejere. Iøvrigt vilde hele Havespørgsmaalet blive gjort til Genstand for Forhandling mellem Markudvalget og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, saaledes at der kunde blive ens Regler for Udlejning af Haver Nord og Syd for Aaen.

M o u s t e n vilde bede Markudvalget ordne det saaledes, at alle, der ønskede Havejord, kunde faa det.

B r ø n d u m kunde forsikre, at der fra hans Side skulde blive gjort alt muligt for, at enhver, der ønskede det, kunde faa Have. Det vilde sikkert være rigtigst at bemærke i Svaret til Foreningen, at Spørgsmaalet om ensartede Regler for Haveudlejningen Nord og Syd for Byen vilde blive taget op til Overvejelse.

N i e l s J e n s e n oplyste, at Markudvalget havde udset et Areal paa 9 Tdr. Land til Have, og at dette Areal kunde blive udstykket til Efteraaret.

J a k o b J e n s e n bemærkede, at der Syd for Byen kun var nogle faa Tdr. Land tilbage til Havejord, og at det endda var en Englød, som maa-ske slet ikke egnede sig til Havebrug. Taleren henstillede til Markudvalget ikke foreløbig at ud-leje Jord mellem Silkeborg og Viborg Landeveje til Havelodder.

K j e l d S ø r e n s e n vilde benytte Lejligheden til at takke Markudvalget, fordi det havde overladt Fattigvæsenet et Stykke Havejord. Noget andet var, at Fattigudvalget ikke var glad ved, at en Del af Arealet ret hurtigt efter var blevet gravet bort. Det vilde være rart, om der ved Udstykningen af Havelodder var saa megen Forudseenhed, at den Slags kunde undgaas, da det selvfølgelig ikke var rart for de paagældende at miste deres Haver umiddelbart efter, at de havde faaet dem anlagt, selv om der blev givet Erstatning i saadanne Tilfælde.

B e c h kunde tilraade, at Havespørgsmaalet blev taget op til samlet Overvejelse, men vilde forbeholde sig sin Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt der skulde lejes ud til enkelte eller til Haveforeninger.

J a k o b J e n s e n hævdede, at den Afgravning, Hr. Kjeld Sørensen havde omtalt, skyldtes Statsbanerne og ikke havde været til at forudse.

B r ø n d u m skulde tilføje, at Statsbanerne vilde have haft et Areal afgravet noget dybere end oprindelig tænkt, og at noget af Skrænten derfor var gaaet med.

K j e l d S ø r e n s e n kunde godt forstaa, at den Slags kunde ske, men maatte dog gøre opmærksom paa, at der i dette Tilfælde kun var 2 Maaneder imellem, at Fattigvæsenet fik Jorden, og at Afgravningen fandt Sted.

J a k o b J e n s e n maatte gøre opmærksom paa, at Byraadet havde approberet Salget af den paagældende Jord.

Indstillingen vedtoges.

27. (J. Nr. 3—1917). Indstillinger om **Efterbevilling af Overskridelser** i Alderdomsunderstøttelsens, Fattigvæsenets og Belysningsvæsenets Regnskaber for 1916—17.

Overgik til 2. Behandling.

28. Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for:

- a. (J. Nr. 2¹⁰⁵—1917). Store Torv Nr. 5.
- b. (J. Nr. 2¹⁰⁷—1917). Østergade Nr. 25.

Anbefaledes.

29. (J. Nr. 1²⁴—1917). Andragende om Approbation paa **Udstykningsplan** for Matr. Nr. 12 a af Købstadens Markjorder i Hasle Herred.

Anbefaledes.